

Országos Kórházi Főigazgatóság

„Korlátozott terjesztésű!”

Érvényességi idő:

az írásbeli vizsga befejezésének
időpontjáig

A minősítő neve: Dr. Páva Hanna

A minősítő beosztása: igazgató

JAVÍTÁSI – ÉRTÉKELÉSI ÚTMUTATÓ

Központi írásbeli vizsgatevékenység

55 725 11 Klinikai fogászati higiénikus

2021. július 14.

A vizsgafeladat időtartama: 90 perc

A vizsgafeladat értékelési súlyaránya: 20%

OKFŐ

T Á J É K O Z T A T Ó

az értékelő tanár részére

- A vizsgázó csak a kiosztott feladatlapon, illetve a vizsgaszervező által biztosított, a vizsgaszervező intézmény bélyegzőjével ellátott pótlapon dolgozhat.
- Tévedés esetén csak az egyértelmű javítás - a helytelen válasz áthúzása, a vizsgázó aláírásával és a dátummal ellátva - fogadható el.
- Az írásbeli vizsgatevékenység értékelése a központi javítási-értékelési útmutató alapján történik.
- Kérjük, hogy minden feladat esetén a maximálisan adható pontszám melletti négyzetbe írja be az elért pontszámot a javítást végző tanár!
- A csillaggal (*) jelölt kérdéseknél a javítási-értékelési útmutatótól eltérő, de tartalmában azonos/szakmailag megfelelő egyéb helyes megoldás is elfogadható a ponthatáron belül.
- A feladatlap szerkesztésénél Dr. Fábíán Pál – Dr. Magasi Péter Orvosi Helyesírási Szótár (Akadémia Kiadó, Országos Orvostudományi Információs Intézet és Könyvtár Budapest, 1992.) útmutatásait vettük figyelembe.
- Maximálisan adható pontszám: 100 pont
- Ponthatárok:

80 - 100 (%)	- jeles
60 - 79 (%)	- jó
50 - 59 (%)	- közepes
40 - 49 (%)	- elégséges
39 - 0 (%)	- elégtelen

Maximálisan adható
pontszám:

1. 6 pont
Egészítse ki az alábbi táblázatot a hiányzó magyar, vagy latin kifejezésekkel!

Latin kifejezés	Magyar kifejezés
gingiva propria	<i>feszes íny</i>
<i>gingivectomy</i>	ínykimetszés
ptyalismus	<i>nyálfolyás</i>
<i>gingiva marginalis</i>	szabad ínyszél
abscessus	<i>tályog</i>
<i>processus alveolaris</i>	fogmedernyúlvány

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

2.* 4 pont
Írja le az otthoni fogfehérítési eljárás lényegét!

A páciens otthonában a fehérítő anyagot a fogakra pontosan illeszkedő műanyag sínbe töltve helyezi fel. A sín egy speciális, a fogív és a fogak alakját követő forma, ami előzetes lenyomatvétél alapján készül. Az eljárással a kívánt hatás lassabban érhető el, viszont olcsóbb, mint a rendelői fehérítés.

3.* 5 pont
Soroljon fel a járulékos fogtisztító eszközök közül ötöt!

- *fogselyem (dental floss)*
- *superfloss*
- *interdentalis kefe*
- *szinguláris csomózású fogkefe*
- *fogpiszkáló*
- *hidroterápiás készülékek*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

4.

8 pont

Csoportosítsa acidogenitás szerint a felsoroltakat! Írja a sorszámokat a megfelelő helyre!

1. édes keksz
2. vajás kenyér
3. narancsital
4. cukormentes rágógumi
5. zselés édesség
6. kávé cukorral
7. földimogyoró
8. burgonyapehely

Erősen acidogén: ...1., 3., 5., 6....

Mérsékelten/kevésbé acidogén: ...2., 4., 7., 8....

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható! Egyéb megoldások esetén pontszám nem adható!)

5.

6 pont

Egészítse ki az alábbi – mechanikai fogtisztítással kapcsolatos – mondatokat!

A fogágybetegségen már átesett, denunálódott fognyakú egyéneknek a *...módosított Stillman-módszert...* ajánljuk a fogmosási technikák közül.

Az elektromos fogkefe helyes használatakor a forgófejű, vagy vibrációs fogkefét az *... ínyszél és a fognyak ...* mentén kell vezetni.

...Módosított Bass technika... esetén a fogkefe félig az ínyn, félig a fogakon mozog, a felszínnel 45 fokos szöget bezárva.

...Charters-féle... módszer esetén a fogkefét a fogfelszínre 45 fokos szögben a vestibulumba helyezük úgy, hogy a sörte végei a fogkorona irányába nézzenek.

A fogselyemből alkalmanként nagyjából *.... 25-40...* cm-nyi szálat szakítunk le.

Fogselymet csak a professzionális eszközökkel megtisztított *...interdentalis...* területen használhatunk.

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

6.*

10 pont

Sorolja fel az iskoláskorú gyermekeknek (6-14 éves kor) tartandó preventív foglalkozás lehetséges témaköreit! Írjon tízet!

- *a fogak feladatai*
- *anatómiai ismeretek – fogak felépítése, fogfajták, fogváltás*
- *leggyakoribb fogbetegségek és keletkezésük okai*
- *a lepedék fogalma, lepedékfestés*
- *a megelőzés módszerei – fluoridok, szájápolás, étkezési szokások, étrend*
- *veszélyek maradó rágófogak áttörésekor*
- *a fogorvosi gondozás jelentősége – rendszeres ellenőrzés, megelőző kezelések, barázdazárás*
- *az öngondozás lehetőségei*
- *fogazati rendellenességek – fogszabályozás*
- *a fogakat ért balesetek – fogvédő, szájvédő*
- *kockázatot jelentő magatartás – dohányzás, alkoholfogyasztás*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

7.

8 pont

Csoportosítsa a parodontalis gondozás során alkalmazott vizit gyakoriságát meghatározó tényezőket! Írja a sorszámokat a megfelelő helyre!

1. egyéni motiváció
2. ínygyulladásra való hajlam
3. tapadásvesztésre való hajlam
4. anatómiai tényezők
5. fogkefe okozta ártalom
6. a caries aktivitása
7. a fogkőképződés mértéke
8. a plakk baktériumflórája

Plakk-kontrollal kapcsolatos tényezők: ...1., 4., 5., 7. ...

A parodontalis statussal összefüggő tényezők: ...2., 3., 6., 8. ...

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható! Egyéb megoldások esetén pontszám nem adható!)

8.***4 pont****Írja le röviden a prevencióra orientált praxisvezetés lényegét!**

A fogászati gondozás során a páciens nem csak kezelést kap, hanem egyéni szükségleteinek megfelelően preventív gondozásban is részesül. Ez a pácienssel történő első találkozáskor, az anamnézis felvételkor kezdődik, és folytatódik a klinikai vizsgálat, a diagnózis, majd a kezelési terv és a terápia során.

9.***12 pont****Írja le a klinikai fogászati higiénikus legfontosabb preventív tevékenységeit a megadott szempontok szerint! Írjon négy-négy példát!**

Kiegészítő kórtörténeti és diagnosztikai adatok gyűjtése:

- *táplálkozási anamnézis felvétele és értékelése, táplálkozási napló áttekintése*
- *előzetes caries és parodontitis regisztrálása*
- *hibás tömések előzetes regisztrálása*
- *szájhigiénés, gingivalis és parodontalis indexek rögzítése*
- *a páciens rizikótényezőinek számbavétele, kockázatbecslés*

Megelőző tevékenységek (egyéni és csoportos):

- *fogászati prevenció információ és motiváció*
- *szájhigiénés instruálás*
- *helyi megelőző kezelések fluoridokkal*
- *primer prevenció céllal barázdazárás végzése a fogorvos utasítására*
- *táplálkozási tanácsadás*

Szájhigiénés gondozás:

- *mechanikai plakk-kontroll*
- *kémiai plakk-kontroll*
- *kemény és lágy felrakódások eltávolítása*
- *túlérő tömésrészek eltávolítása*
- *fogfelszínek és tömések polírozása, finírozása*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

10.***8 pont**

Soroljon fel a példa alapján olyan pedagógiai és pszichológiai módszertani alapelveket, amelyek az eredményes motiválást segítik! Írjon nyolcat!

- tudásszint figyelembevétele
- *életkori sajátosságok figyelembevétele*
- *határozott, egyszerű és érthető beszéd*
- *idegen szavak és kifejezések kerülése*
- *új és meglepő információk közlése*
- *a foglalkozás menetének előzetes megtervezése*
- *a tiltást mellőzzük, helyette alternatívák felajánlása*
- *szemléltetőeszközök használata*
- *motiváló tényezők használata (plakkfestést követő fogmosás)*
- *jutalmazás, elismerés, pozitívum kiemelése*
- *gyakorlással, ismétléssel készség szint elérése*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

11.**4 pont**

Nevezze meg a komplex parodontális kezelés 4 fázisát!

1. fázis: *oki parodontális kezelés*
2. fázis: *sebészi parodontális kezelés*
3. fázis: *restauratív kezelés*
4. fázis: *parodontális gondozás*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

12.*

6 pont

Egészítse ki a rágási ciklussal kapcsolatos táblázat hiányzó részeit!

Rágási ciklus fázisai	A rágásban résztvevő képletek működése
Nyitófázis	<i>A mandibula lesüllyed és a rágási oldal felé mozdul el.</i>
<i>Csukó-, munka-, vagy zárófázis</i>	A fogak és a nyelv által fixált táplálék a mandibula emelkedése folytán a fogak rágófelszínei közé kerül.
Erőfázis	<i>A felső és az alsó fogak occlusalis felszínei a táplálékkal együtt egymáson elcsúsznak. A szájzáró izmok izometriásan megfeszülnek, úgy hogy a táplálék az occlusalis felszínen megőrlődik.</i>

(Helyes válaszonként 2-2 pont adható!)

13.

2 pont

Húzza alá az alábbiak közül a helyes állításokat!

- A nyugalmi nyálszekréciót 5-15 perces, rágás nélkül termelődött nyál gyűjtése után határozzuk meg.
- A stimulált nyál meghatározása citromsav elfogyasztása után történik.
- A nyálszekréció csökkenését tapasztalhatjuk vízhajtó gyógyszerek, vérnyomáscsökkentő gyógyszerek, vagy antihisztaminok tartós szedése esetén.
- Az erős rágás során képződött, stimulált nyálban hússzor nagyobb a savmegkötő képesség, mint a nyugalmi nyálban.

(Csak a 2 helyes válasz együttes aláhúzása esetén adható pont! Több válasz aláhúzása esetén pontszám nem adható!)

14.***7 pont** **Soroljon fel az időskorú páciensek legfontosabb orális jellemzői/problémái közül hetet!**

- *egyre nagyobb számban jelennek meg a gyökér cariesek*
- *gyakoriak a fogeredetű gyulladások, melyek sokszor tünetszegények*
- *magas az elvesztett fogak száma (parodontalis betegségek)*
- *szájápolás rendszertelen, nem megfelelő szintű*
- *a kivehető fogpótlások higiéniája nem megfelelő*
- *csökken a nyáleválasztás, szájszárazság alakulhat ki*
- *funkcionális problémák jelennek meg: rágás, nyelés, beszéd*
- *nő az orális carcinoma prevalenciája*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

15.***6 pont** **Foglalja össze a szájhigiénikus preventív gondozási feladatainak technikáit hallásérült-, nagyothalló és siket páciensek esetén! Írjon hatot!**

- *Kerüljük a rendelőben a kommunikációt akadályozó háttérzajokat az egészségnevelés során.*
- *A szájhigiénikus a pácienssel szemtől szembe helyezkedjen el, ugyanazon szemmagasságban.*
- *Beszélgünk lassan, tagoltan, jól artikuláltan*
- *Figyeljünk oda az arckifejezésünkre, a mimikánkra és a testbeszédünkre.*
- *Használjunk demonstrációs eszközöket. Mutassuk meg modellen, vagy a saját szájában a javasolt technikákat.*
- *Figyeljünk oda, hogy a páciensnek van-e hallókészüléke, és ha van, akkor az egészségnevelésen valóban legyen ott és legyen is bekapcsolva.*
- *Győződjünk meg arról, hogy a páciens megértette-e az elmondottakat.*

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható!)

16.

4 pont

Húzza alá a fogak jelölésére használatos jelölési módokat/rendszereket!

- Zsigmondy-féle kereszt
- Amerikai jelölés
- Gracey-féle jelölés
- Bonwill-féle számozás
- FDI-jelölés (Federation Dentaire Internationale)
- Bányai-jelölési rendszer
- Európai (Haderup) jelölési rendszer
- Richmond-féle kereszt

(Helyes válaszonként 1-1 pont adható! Több válasz aláhúzása esetén pontszám nem adható!)